

Schriftelijke terugkoppeling Denktank 23-3 KP4

Op 23 maart 2021 is op verzoek van uw gemeenteraad een Denktank Sociaal domein georganiseerd, waarbij de leden van de Denktank zijn geïnformeerd over klantgroep 4 (KP4) van de participatiewet. Er is tijdens deze avond stilgestaan bij de vier klantprofielen voor de uitvoering van de participatiewet, de begeleiding van uitkeringsgerechtigden met klantprofiel 4 en de zes subgroepen die onderscheiden kunnen worden binnen het klantbestand. Middels deze terugkoppeling vatten wij de informatie die tijdens deze Denktank is verschaft samen.

4 klantprofielen voor de uitvoering van de participatiewet¹

Het doel van de participatiewet is ten eerste activering van inwoners, waarbij zoveel mogelijk wordt toegewerkt naar betaald werk. Daarnaast wordt inkomensondersteuning geboden tot het toepasselijke sociaal minimum.

De bepaling van het klantprofiel geschiedt door Werkzaak gedurende de aanvraag voor bijstand. Voor deze bepaling vult de aanvrager de Dariuz-vragenlijst in. Deze besteedt aandacht aan de volgende 5 leefgebieden:

- Werk en werk zoeken
- Gezondheid en verslaving
- Sociale omgeving (sociale cohesie, sociale welzijn en sociale infrastructuur)
- Huisvesting en financiën
- Justitie

De gezamenlijke informatie leidt tot een indeling in klantprofiel 1 tot en met 4.

De omschrijving van deze profielen is als volgt:

Klantprofiel 1	Direct beschikbaar voor betaald werk;
Klantprofiel 2	Met tijdelijke ondersteuning snel beschikbaar voor betaald werk;
Klantprofiel 3	Met iets langere ondersteuning binnen 2 jaar beschikbaar voor betaald werk;
Klantprofiel 4	Geen reëel perspectief op betaald werk binnen een periode van 2 jaar.

Klantprofiel 4: ondersteuning en sociale activering

De begeleiding van KP4-klienten heeft als doel (sociale) activering te stimuleren en ondersteuning te bieden in een eventuele zorgbehoefte. Sociale activering is gericht op het bieden van structuur, het vergroten van de zelfredzaamheid en activiteiten op te pakken. Voor KP4-klienten is dit geen betaald werk, maar dagbesteding of vrijwilligerswerk. De klienten worden ontheven van de sollicitatieplicht en hebben in principe geen verplichtingen, behalve het meewerken aan contact met consultants en het nakomen van afspraken als er een begeleidingstraject is gestart. In theorie kunnen bij het niet nakomen van deze verplichtingen sancties worden opgelegd, maar dat is tot op heden nog niet gebeurd.

¹ Sinds 2015 heeft de Participatiewet het voorgaande stelsel van de onder andere de Wet werk en bijstand (Wwb) en de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) vervangen. Er is sinds 2015 geen nieuwe instroom in de Wsw, maar de Wsw-begeleiding is voor onze inwoners gelijk gebleven. Dit betekent dat inwoners van voormalig gemeente Lingewaal Wsw-begeleiding ontvangen van Avres en inwoners van voormalige gemeenten Geldermalsen en Neerijnen ontvangen begeleiding van Werkzaak. Deze inwoners vallen niet onder de Participatiewet. Na 2015 is er geen instroom meer in de Wsw, maar in de Participatiewet.

Begeleiding van Werkzaam en Team Sociaal

Aanvragen voor een participatiewet en de indeling in de klantprofielgroepen gebeurt via Werkzaam. Ook de inkomensvertrekking voor de Participatiewet, dus ook uitkeringsgerechtigden met klantprofiel 4, wordt uitgevoerd door Werkzaam. Dat betekent dat de aanvraag, de vaststelling van het recht en de hoogte van het inkomen, het verstrekken van het inkomen en de handhaving (o.a. fraude-onderzoek) door Werkzaam wordt uitgevoerd.

De begeleiding gericht op sociale activering en de zorgvraag gebeurt momenteel door Team sociaal. In 2019-2020 is er een screening geweest van het KP4-bestand waarbij in beeld is gebracht wat de behoefte is van de KP4-klanten. Deze screening is gezamenlijk uitgevoerd door Werkzaam en Team sociaal. Zoals besproken tijdens de beeldvormende raad van november 2020 komt hierbij het volgende beeld naar voren: 66% van de inwoners hebben geen behoefte aan aanvullende ondersteuning of activering, zij volgen het rusttraject. 16% heeft naar aanleiding van de screening een vorm van wmo-ondersteuning gekregen. In 13% van de gevallen werd een dossier gesloten vanwege een verhuizing, het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd of overlijden. 5% van de onderzochte inwoners kon vanwege een verbeterde situatie starten met een KP3-traject.

Zes subgroepen uitkeringsgerechtigden

Naast de hierboven beschreven acties die voortkomen uit de screening is er tijdens de Denktank aan de hand van zes voorbeeldcasussen stilgestaan bij de persoonlijke omstandigheden en soort hulpvraag die inwoners hebben. De hulpvraag loopt uiteen van lichte ondersteuning, zoals een verwijzing naar vrijwilligerswerk of dagbesteding tot grote ondersteuning bij verborgen problematiek. Om hier een beter beeld te schetsen onderscheiden we zes subgroepen:

1. *KP4-klant met psychische of lichamelijke problematiek*

Dit zijn inwoners met een zorgvraag, maar vaak geen zorgvraag voor de gemeente. Het kan hier gaan om lichamelijke of geestelijke (medische) problematiek, waarbij hulpverleners betrokken zijn.

Grootte: Veruit de grootste groep

Hulpvraag: Rusttraject of lichte ondersteuning t.b.v. dagbesteding tegen eenzaamheid en voor zingeving.

2. *KP4-klant met taalachterstand*

Inwoners die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen. Vaak al meerdere trajecten doorlopen i.h.k.v. taalonderwijs. Twijfels over vermogen om taalniveau A2 te behalen.

Grootte: Kleine, diverse groep. Veel verschillende moedertalen

Hulpvraag: Rust of ondersteuning gericht op activering. Momenteel weinig geschikt aanbod.

3. *KP4-klant die bijna pensioengerechtigde leeftijd heeft behaald*

Inwoners van wie het niet waarschijnlijk is dat zij binnen 2 jaar betaald kunnen werken en binnen 2 jaar de pensioengerechtigde leeftijd behalen krijgen een rusttraject aangeboden. Eventueel wordt er verwezen naar vrijwilligerswerk of dagbesteding.

Grootte: Kleine groep

Hulpvraag: Rusttraject of lichte ondersteuning t.b.v. dagbesteding tegen eenzaamheid en voor zingeving.

4. *KP4-klant met mantelzorgtaken*

Inwoners die langdurig mantelzorgtaken hebben en daardoor niet kunnen werken kunnen een Rusttraject krijgen. Op die manier worden zij ontheven van de sollicitatieplicht en kunnen zij zich op hun mantelzorgtaken kunnen richten.

Grootte: Kleine groep
Hulpvraag: Rusttraject of lichte ondersteuning t.b.v. dagbesteding tegen eenzaamheid en voor zingeving.

5. *KP4-klant met een verbeterde situatie*

Door verandering van persoonlijke omstandigheden, zoals herstel, beëindigen van mantelzorgtaken en verbetering van de beheersing van de Nederlandse taal kunnen KP4-klanten een ander klantprofiel toegewezen krijgen. Voor deze klanten is het waarschijnlijk geworden dat zij binnen 2 jaar de overstap kunnen maken naar betaald werk.

Grootte: Zeer kleine groep (7 mensen)
Hulpvraag: Rusttraject of lichte ondersteuning t.b.v. dagbesteding tegen eenzaamheid en voor zingeving.

6. *KP4-klant met verborgen problematiek*

Tijdens de screening is een heel klein aantal casussen bovengekomen van verborgen multi-problematiek. Bij deze inwoners bleek er sprake te zijn van wmo-zorg vragen, medische en psychische problemen en schuldenproblematiek. Deze inwoners hebben hulpvragen actief vermeden. Deze hulp is opgepakt in reguliere zorgtrajecten, waarbij de verbinding wordt gemaakt tussen wmo-zorg en medische zorg.

Grootte: Veruit de kleinste groep (<5 dossiers)
Hulpvraag: Start ondersteuning en zorg. In eerste instantie focus op zorg- en hulpvragen. Eventueel in een later stadium sociale activering.

Uitvoering KP4 West Maas en Waal door Werkzaam

Sinds januari 2021 is het klantbestand KP4 van de gemeente West Maas en Waal belegd bij Werkzaam. Tijdens de Denktank is door Theo Niënhaus namens Werkzaam een toelichting gegeven op deze ontwikkeling. Onderstaand persbericht dat 29-3 door de gemeente West Maas en Waal is vrijgegeven biedt meer informatie over de dienstverlening voor KP4 klanten door Werkzaam. Opgemerkt moet worden dat ook in Geldermalsen een locatie is voor dagbesteding en begeleiding. Zoals benoemd tijdens de Denktank zoekt Werkzaam altijd naar zoveel mogelijk bereikbare locaties voor doelgroepen.

“Dienstverlening voor Kp4 klant centraal

Bert van Swam zette zich als betrokken wethouder van West Maas en Waal in om deze mooie stap te realiseren. Hij is trots en heeft veel vertrouwen in de uitbreiding van de samenwerking.

“Het doel is hiermee een efficiëncyslag te creëren voor alle partijen. En in het bijzonder op de dienstverlening richting werkzoekenden. Zij kunnen voor werk en inkomen nu terecht bij één partij: Werkzaam Rivierenland. We voldoen hiermee aan de behoefte van de klant. Zij ontvingen al een uitkering via Werkzaam. En worden daarnaast begeleid in het vinden van een passende plek op het gebied van arbeidsmatige dagbesteding of werk. Samen met de klant worden de ontwikkelmogelijkheden in beeld gebracht. Wie dit wil kan op de locatie Ambachtsweg in Boven-Leeuwen een zinvolle dagbesteding uitvoeren. Dat kan gedurende meerdere dagdelen per week.”

Stef Visser, manager Werk bij Werkzaam verwacht dat er meerdere voordelen behaald kunnen worden. En dat de doorstroom naar een zinvolle dagbesteding of begeleiding richting werk bevordert wordt. “We hebben de mensen reeds warm onthaald. We hebben twee informatiebijeenkomsten georganiseerd. En individuele kennismakingsgesprekken gevoerd. Werkzaam kijkt er naar uit om met onze kennis en kunde de juiste ondersteuning en begeleiding te bieden waar nodig. Want iedereen doet mee in de samenleving.”

Goed voorbeeld doet goed volgen

Andere gemeentes in Rivierenland zijn aan het overwegen om dezelfde stap te zetten met deze doelgroep. Mocht dat gaan gebeuren. Dan zullen de individuele gemeentes en Werkzaam dat op termijn ook gaan inrichten. Zo hebben we gezamenlijk kunnen leren van deze eerste stap in West Maas en Waal.

Foto: Bert van Swam (links) op de Ambachtsweg waar Petra en Nel assemblagewerkzaamheden uitvoeren onder begeleiding van praktijkbegeleider Ben van den Heuvel (rechts)